

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejema: mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenomaj ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Javno zborovanje za unijo v so-
ljski „Slavljski Besedi“.

Sofija, 20. oktobra 1913.

Ideja o zedinjenju z Rimom se v zadnjih časih med Bulgari vedno bolj širi. Pojavila se je med Makedonci precej po poslednji razdelitvi njihove domovine, kajti novi gospodarji, Grki in Srbi, niso hoteli priznavati starih pravic Bulgarov na cerkvenem in šolskem polju.

Cerkev in šola ste bili namreč zedinjeni v Makedoniji pod vrhovnim vodstvom bulgarskega eksarha, a cerkveno - šolske občine so imele svojo avtonomijo. Vse to se je ljudstvu pod novimi gospodarji odvzelo. Zato so bili Bulgari primorani, misliti na sredstva, kako bi si mogli svoje pravice ohraniti, da ne bi bilo na cerkveno - šolskem polju vse izgubljeno, kar se je tekom polovice stoletja z velikim umstvenim trudom in s težkimi gmotnimi žrtvami pridobilo.

To je bilo početek pri srcu posebno rojenim Makedoncem, ki so na svojih zborih v Kjustendilu in drugod sklenili, pristopiti h katoliški Cerkvi, ki naj bi jim varovala stare pravice, cerkvene obrede in narodni jezik — z grško cerkvi ni bilo itak nič, ker jim je že v prešnjem stoletju kazala svojo sovražnost, da so bili prisiljeni si izbrati svojega eksarha.

Dokler je bil ta v Carigradu, je varoval po možnosti interese svojih vernikov. A sedaj se preseli v Sofijo in njegova jurisdikcija bo omejena samo na carstvo, tako da ostanejo v Makedoniji ovce brez pastirja.

To bo njihov položaj gotovo poslabšalo. Z ozirom na vse to so se začeli v poslednjih tednih Bulgari sploh ne samo za usodo svojih bratov v Makedoniji zanimati, nego tudi o lastnem položaju v cerkvenem in političnem oziru resno premišljevali.

V ta namen je bilo sklicano včeraj po iniciativi narodnostne zveze (nacionalen sojuz) v »Slavljsko Besedo« velika javno zborovanje, na katerem se je debatiralo o vprašanju glede unije z Rimom in o položaju Bulgarov v Makedoniji. Navzočih je bilo tudi mnogo pravoslavni duhovnikov.

Kot prvi govornik je nastopil stari bulgarski učitelj in arheolog gospod Dimitar (Mitko) Marinov, ki je v dolgem govoru razvijal to misel, da je

potrebno, ako se hoče preprečiti nadaljnje uničevanje Bulgarov v Makedoniji, sprejeti unijo, to je ohraniti sicer pravoslavne obrede, a priznavati kot duhovnega poglavarja rimskega papeža.

Papež, ki ima poleg visoke cerkvene oblasti tudi svojo politično važnost, ne bo dopustil uničenja bulgarskih cerkev in šol v Makedoniji.

Za njim je govoril odvetnik dr. Grablašev, ki se je popolnoma strinjal z mnenjem g. Marinova.

V istem smislu je govoril rezervni polkovnik Mihajlovski ter sklenil s sledečim apelom:

»Danes, ko se Bulgarija bori za življenje ali smrt, ima pravico pretrgati vekovne vezi z ruskim državnim pravoslavljem in ter si poiskati pota in sredstva za svoje rešenje. To rešenje se kaže danes samo v uniji. A da se ta ideja bolj močno utrdi, je potrebno, da stopi sveta Sinoda (bulgarske cerkve) na čelo gibanja v korist unije.«

Pričujoče mnogobrojno občinstvo je živahno pritrdjevalo govornikom in pokazovalo živo zanimanje za predmet, stoječ na dnevnem redu.

Proti koncu zborovanja, se je oglašil k besedi učitelj gospod Nikola Stanev, ki je skušal oporekati predgovornikom in svaril pred unijo, povdarja joč, da bi donesla Bulgariji več hudega kot dobrega. Boji se, da bo Rusija, ako se pretrgajo vezi z njo, vsled tega, Bulgariji še bolj neprijazna, kakor je sedaj. Priporoča prosveto naroda in kulturna sredstva za obrambo narodnosti. Prepričan je, da bulgarski narod ne bo propal.

Besede g. Staneva niso napravile ugodnega vtisa na poslušalce; nekateri so pokazali svojo nezadovoljnost z ropotom.

Debate se niso končale, ker je bilo še več govornikov zapisanih. Zborovanje se je odložilo za drugo nedeljo, ko pridejo na glasovanje tudi dotične resolucije.

Državni zbor.

Dunaj, 22. oktobra 1913.

Državni proračun.

Voditelj finančnega ministrstva vitez Engel je danes začetkom seje predložil in pojasnil državni proračun za prvo polovico bodočega leta. V bodoče se bo namreč pričevalo proračunsko leto s 1. julijem, ne pa z novim letom.

Državni dohodki so za prvih šest mesecev bodočega leta proračunjeni na 1.564,528.620 kron, stroški pa na 1.564,458.879 kron, prebitok 69.741 kron. Ta prebitok pa je le navidezen, ker vlada zahteva pooblastilo, da sme v pokritje izrednih stroškov za armado najeti 141,831.000 kron. Za nove investicije državnih železnic je med izdatki izkazanih samo 30 milijonov, za telefonske zveze pa samo 57 milijonov, ker hoče vlada za telefon najeti večje posojilo. Izredno veliki so dodatni krediti za vojaštvo vsled zadnje mobilizacije. Skupni izredni stroški za armado znašajo na račun prve polovice bodočega leta 261 milijonov, katere le deloma pokrijejo dohodki carine.

Značilno za državne finance je, da računski zaključek za leto 1911 izkaže 425 milijonov prebitka, lansko leto pa 85 milijonov primanjkljaja. Ker bo morala vlada drugo leto vrniti 1235 milijonov ameriškega posojila in realizovati za 92 milijonov zakladnic, ki so še v prometu, potrebovala bo najmanj 500 milijonov novega posojila. Torej primanjkljaj in novi dolgovi, to je žalostna prikazen avstrijskih državnih financ. Povsod drugod poslanci pazljivo poslušajo izvajanja finančnih ministrov o državnem gospodarstvu. Pri nas pa zeva dolg čas v zbornici, kadar vstane finančni minister, da pojasni državni proračun. Večina poslancev zapusti zbornico in le neznatno število jih posluša s hladno resignacijo, češ: Apré nous la deluge! Zato pa tudi ni čudno, ako parlament že leta in leta ni rešil rednega proračuna in se zadovoljuje s samimi provizoriji.

Iz odsekov.

V socialno - političnem odseku je bil danes na vrsti načrt zakona v varstvo pekov. Poslanec Einspinner pa je predlagal, naj se razpravlja o pokojninskem zakonu za zasebne uslužbenke. Socialni demokratje so se temu predlogu odločno uprli in so pretili z obstrukcijo. S tem preprirom je bila izpolnjena vsa seja. Enako komedijo so nekateri člani uganjali v tiskovnem odseku, ki krpa nov tiskovni zakon.

V šolskem odseku je v razpravi vprašanje, ali naj se podzavajo okrajšolski nadzorniki. V predzadnji seji je bil sprejet § 2. p onasvetu soc. demokrata Glöckla. Vsled tega je Kasper odložil poročilo, katero je prevzel poljski posl. Lonzin. Danes je predlagal Bachmann, naj zopet Kasper prevzame poročilo. Poljski člani so zapustili odsek in člani nemške zveze so

morali govoriti, oziroma ubijati čas do javne seje, da ni zopet obveljal Glöcklov predlog, ki Nemcem ni všeč.

Današnja seja

je zopet v znamenju obstrukcije, ki jo nadaljujejo rusinski poslanci. Po končani razpravi o davku od avtomobilov so se rusinski poslanci po vrsti oglašili za stvarne popravke, da danes preprečijo glasovanje in razpravo o drugi točki finančnega načrta. Ti popravki so trajali nad tri ure. Jutri bo zbornica glasovala o davku od avtomobilov, grof Stürgkh bo odgovoril na češko interpelacijo glede upravne komisije.

Hrvatsko-slovenski klub.

Pod predsedstvom dr. Korošca je imel danes slovensko - hrvatski klub zopet sejo, v kateri je obravnaval najprej o tekočih parlamentarnih zadevah. Sklenil je soglasno, da glasuje za avtomobilni davek. Ako bo predlagana otvoritev razprave o vladnem odgovoru na interpelaciji zaradi izseljevanja in upravne komisije na Češkem, bo klub glasoval za razpravo. Nato se je klub temeljito in obširno bavil z juštičnimi razmerami na Slovenskem, osobito na Koroškem in Štajerskem. Nasveti in predlogi, ki so bili stavljeni tekom debate, so se odkazali posebnemu odseku, ki mora v najkrajši dobi zbrati zanesljiv material in staviti klubu konkretne predloge. V ta odsek so bili izvoljeni: Dr. Šusteršič, vitez Pogačnik, dr. Verstovšek, Fon, Grafenauer, dr. Dulibić in dr. Laginja. Tudi narodnostne razmere na naših železnicah in poštah so bile predmet razgovora. Predlagani in sklenjeni so bili primerni nasveti, da se preprečijo v razpravi navedene krivice. Po dvehurnem posvetovanju je bila seja zaključena.

Vojaške vaje na Notranjskem.

Že nekaj let se vrše pri St. Petru na Krasu in v okolici strelne vaje, vsled katerih imajo mnogi zemljski posestniki precej škode na pašnikih, travnikih in njivah. V mnogih krajih niso mogli domačini prosto pasti svoje živine, nekateri niso mogli pokositi otave in cesta skozi Tunje na Javornik je bila skozi mesece po večkrat na dan voznikom zaprta. Letos pa je imelo tamošnje prebivalstvo ob velikih vajah še večje škode, ker so vojaki s težkimi topovi drvili po travnikih in njivah. V Tunju je dalje nad 20 dinarjev, ki več tednov niso mogli na delo, kar so jim vojaki zapirali pota. Odškodnina za vojaško pripravo je mnogo prenizka. Velik nedostatek je tudi ta, ker strelne

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušceki, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

In sam ni vedel v tem trenutku, kaj bolj ljubi in česa bolj ženi, če one željene in v sanjah občudovane prihodnosti, ali pa nje. Oboje se je združilo v eno, nerazdeljivo celoto. Oboje mu je enako milo, drago, ljubljeno, edino . . .

Šele bližnja graščina in življenje, svetloba na verandi ga je predramila. Vrnil se je k resničnosti in zagledal je očeta in glavarja, ki je ogrinjal svoj obširni in dolgi plašč . . . Odhajal je.

Drugi dan se je prikazal okrog pol dne v Tesni judek Ezafovič, glavarjev faktor, stopil v stike s pisarjem in z judom, krčmarjem, obljudil, da bodo jetniki oproščeni za osem rubljev od vsake duše . . . No in zgodilo se je!

¹ Faktor — posredovalec. Na Poljskem in Ruskem imajo večji gospodje stalnega posredovalca, navadno juda, ki izvršuje razna naročila.

XIII.

Pop Mihael Vladislavovič Solnik se je, ko se je vrnil iz občinske pisarne domov, vsedel k mizi, poln jeze na okrajnega glavarja, ki ga je tako čudno sprejel, ter je pričel pisati poročilo, v katero je izlil celo svojo zlobo in jezo ne samo na predstavitelja vlade, ampak tudi na križ in na upornike.

Ko je odposlal poročilo na škofijsko pisarno in pričakoval uspehov svojih pritožb, je brskal med tem po farnih knjigah.

Ker je bil srdit na Malinovega, je iskal zapisnika poroke in krstov otrok; razun krsta Mariše je našel vse drugo v redu.

Prijel se je torej tega, da ni našel v krstni knjigi zapisane Mariše in je po stražnikih poklical Malinovega:

»Vi imate hčer Marijo?«

»Res je, hvala Bogu.«

»V knjigah ni zapisana . . . moram jo krstiti po našem obredu.«

»Sveti krst prejemaajo verniki samo enkrat, a ona je že krščena.«

»To je laž!«

»Pričata lahko Bal in Dobkova, ki sta bila za botra.«

In Malinov je govoril resnico, krščena je bila res, samo da v Ležajsku.

Poklicana botra sta bila pripravljena prisesti, da sta držala Marijo pri krstu, toda po devetnajstih letih nista več pomnila, če so jo krstili doma ali v cerkvi.

In pri tem je obstalo.

Razburjen na celo vas radi škod, ki so se delale na polju, je iskal povsod prilike, da bi se maščeval, in kot prva žrtev je padel Martin Šelog.

V poročni knjigi ni bilo zapisane njune poroke in v krstni ni našel krsta otrok.

Ko je pozval Šelogova, da bi se dala poročiti v cerkvi, sta odbila odločno, nato je pa pop napisal prošnjo na okrajnega glavarja, da bi Martina Šeloga, ki živi v nezakonski zvezi, z ozirom na javno nramnost in pohujšanje soobčanov preselil v drugo gubernijo.

In strah je padel na vas, kajti takih zakonov, ki so bili sklenjeni v Ležajsku, je bilo v vasi mnogo.

Batjuška je dobival zdaj, ako ne sovražnih, pa vsaj mračne in neprijazne odgovore celo od odločnih pravoslavnih vernikov in sklenil je zadovoljiti se z maščevanjem na Šelogovih, zlasti ker je v tem času dobil dovoljenje, da sme zbirati darove za spomenik Aleksandra II. Osvoboditelja v Tesni.

Želeč, da bi prvi darovi bili znatni in vzpodbudili druge k darežljivosti, je sklenil začeti pobirati pri Zveličevih.

Oblekel se je v vijoličasto rjaso z zelenim podšivom, se počesal in osvežil ter sedel na svoj koleselj in velel v velikem začudenju voznika, peljati proti Pogonji.

Pripeljal se je tako naglo in nepričakovano, da je dobil obe ženski in mlade Revskega na verandi pri čaju.

Skočil je s koleslja, privzdignil lahno klobuk in rekel uljudno:

»Zdravstvujte, barinjca!«

Mlada sta pogledala z neprikrto jezo na popa, stara pa s strahom.

Molčali so, neprošeni gost pa je izpregovoril po rusko:

»V Tesni se bo postavil spomenik ranjkega cerja Aleksandra II. Osvoboditelja in sicer s pomočjo skupnih darov. Spodobiti se, da ima gospa kot lastnica Pogonji prednost pri tako slavnem delu slavljenja carja, in zaradi tega začnem tukaj zbirati darov. Tu je pola.«

Vzel je iz žepa primerno načrtani papir in položil na mizo.

Zveličeva je pogledala zdaj popa,

¹ Pozdravljena, gospa!

in druge vaje se prično že v maju, škode pa se cenijo šele v septembru po vajah, ko je marsikje nemogoče doknati pred meseci ali tedni storjene škode. Ponavljajo se tudi pritožbe, da so nekateri vojaški organi ob cenitvi škode nasproti prebivalstvu jako osorni in brezobzirni. Vse te pritožbe so posestniki naznanili okrajnemu glavarsstvu s prošnjo, da odločno zastopa vse opravilne želje in pritožbe ob priliki druge komisije, ki se vrši dne 6. novembra. Z ozirom na to dejstvo so danes poslanec Zlatnik in tovariši vložili interpelacijo na ministra za deželno brambo, da posreduje v tem oziru pri vojnem ministru. Interpelantje tudi zahtevajo, naj se škode cenijo vsak teden, ne pa samo ob koncu večmesečnih vaj, in sicer po načelih dogovora iz leta 1908.

Hrvatsko - slovenski klub

je imel v sredo, dne 22. t. m., zopet sejo, ki so se v nji obravnavala najprej dnevna zbornična vprašanja. Potem se je razpredel obširen razgovor o Pittreichovih besedah poslancu dr. Verstovski in o sodnih razmerah graškega nadsodišča sploh. Sklenilo se je, da klub po svojih zastopnikih prijavi Pittreichovo zadevo justičnemu ministru. Obenem se je sklenilo z vsemi možnimi sredstvi spraviti v ospredje vprašanje nadsodišča v Ljubljani in ravnopravnosti našega jezika pri sodiščih. V ta namen se je izvolil poseben odbor iz zastopnikov vseh dežel, ki bo izdelal potrebne predloge in zakonske načrte. Razpravljalo se je potem o Slovincem sovražnem duhu med uradništvom južne in tudi državne železnice ter o zapostavljanju Slovincem v železniški službi. Tudi v tem oziru so se sklenili važni sklepi.

Izseljevalni škandal.

Razprava v zborničnem pododseku.

Paroplovni zbornični pododsek je razpravljajal dne 23. t. m. o južno - ameriški paroplovbi. Dr. Ellenbogen je vložil pismo nekega Grünhuta, ki izjavlja, da mu je sekčni načelnik Riedl po nekem posredovalcu ponudil red, če vso stvar pojasni. Sekčni načelnik Riedl izjavi, da je na priporočilo nekega poslanca Riedla zaslísal in mu glede na izseljevanje dal pojasnila. Nikdar mu pa ni posredno ali neposredno ponudil red, če preneha napadati. Pantz izjavi, da mu je Grünhuta priporočil grof Beroldingen in ga je zato tudi sprejel. Grünhut mu je izročil spomenico, ki je napadala trgovsko ministrstvo. Riedla je naprosil, da naj Grünhuta zaslíši, sam pa ni več z njim občeval. Dr. Kolischer je predložil pismo upravnega svetnika Avstro - Amerikane dr. Schenker - Angererja, v katerem pojasnjuje izseljevanje kolonistev v Brazilijo. Gre za prevoz galiških delavcev, ki so gradili brazilske železnice. Avstro - Amerikana je pričela te delavce šele prevažati, ko se je dotični družbi dovolilo, da sme delavce v Galiciji nabirati. Z neko drugo družbo se je pa Avstro - Amerikana pogajala za preva-

žanje rodbin kolonistov. V tej zadevi je bila družba trajno s poročevalcem notranjega ministrstva v zvezi. Sekčni načelnik Riedl izjavi, da se trgovsko ministrstvo za izseljevanje v Brazilijo ni zavzemalo in da je notranjemu ministru predlagalo, da naj policijo opozori na vabo potnikov. Notranji minister Heinold pripomni, da se je s to zadevo pečalo. V novem zakonskem načrtu so vabe prepovedane. Sklenili so, da naj policija Grünhuta zaslíši.

Preiskovalna komisija proti Stapinske-mu.

Na željo Stapinskega samega je Poljsko kolo sklenilo, da posebna komisija preišče napade proti Stapinske-mu glede na kanadsko družbo.

Več potovalnih pisaren so zopet zaprli.

Sporazumno s policijo je tudi dunajski magistrat kot obrtna oblast nastopil proti tistim potovalnim pisarnam, ki se pečajo z izseljevanjem. Lastnika potovalne pisarne v I. okraju, Franz Josef kaj št. 19 in po policiji že aretiranega poslovođjo Blaustejna je dunajski magistrat z občutno denarno globo kaznoval. Pisarno so prostovoljno zaprli. Nadalje so zaprli neko potno pisarno v II. okraju, ki se je samo z izseljevanjem bavila, dasi ni imela za to pravice. Okrajnim uradom je naročeno, da naj pazijo na vse potovalne pisarne, če so osumljene, da se z izseljevalno kupčijo bavijo.

20 zavojev obtežilnega materiala.

Preiskovalni sodnik v Lvovu glede na škandal C. P. R. se je z Dunaja vrnil v Lvov. Prinesel je v svoj urad 20 težkih zavojev obteževalnega materiala, ki ga bo moral vsaj 8 dni urejevati.

Aretacije podagentov.

Na kolodvoru v Inomostu so dne 22. t. m. zaprli 38 vojaščin podvrženih izseljencev in z njimi tudi več podagentov. V Lindauu so zaprli 18 Hrvatov, ki so še vojaščin podvrženi.

Angleški poslanik naprošen, da inter-venira.

Altmannova žena je prosila angleškega poslanika, da bi interveniral. Angleško poslanstvo pa do zdaj še ni niti enega koraka za Altmanna podvzelo.

Izjava vodstva kanadske družbe.

Vodstvo kanadske družbe v Otawu je izjavilo, da je svojim agentom odločno naročilo, da se morajo ravnati strogo po besedilu postav tistih dežel, v katerih poslujejo. Pred vsem se je to v Avstriji določilo, kjer je bila družba natančno poučena o stališču, ki je vlada glede na izseljevanje zavzema. Družba je avstrijski vladi v posebni vlogi predlagala, da naj bi bolje tok izseljevanja nadzorovala. Koncesije za agenture je dobila družba naravnost od vlade. Tudi agente je večinoma take nastavila, ki jih je avstrijska vlada sama izbrala.

Demisija šefa dunajske policije?

Poročajo, da je v aferi družbe Canadian Pacific Railway prizadet tudi šef dunajske policije, ki bo menda v najkrajšem času demisioniral.

zda papir, zda hčer, neodločena v prvem trenutku, kaj početi.

Prvi je izpregovoril Tadej:

»Gospod govori jezik, katerega mi ne razumemo . . . morda bi nam hoteli povedati po poljsko, kaj pomeni ta nepričakovani obisk.«

Pop je pordel od jeze in čez trenotek je dejal po rusko:

»Državni jezik je obvezen za vse podložnike . . . toda mogoče, da gospe, ki prebivajo na deželi, nimajo dovolj v oblasti ruskega jezika, toda gospod . . . z ruskega vseučilišča? Gospod mora znati po rusko.«

»Nisem z ruskega vseučilišča, ampak z varšavskega, in predavanja moram poslušati po rusko, toda doma govorim vedno v svojem jeziku.«

»Nisem prišel h gospodu,« je rekel pop jezno, »ampak h gospej Zvelevičevi in pričakujem njenega odgovora,« je zaključil po rusko.

Drzno obnašanje popa je razdražilo gospodinjo in rekla je pogumno:

»Ne razumem gospoda.«

Pop je pobledel in začel po poljsko z navideznim mirom:

»Imam ozir na to, da gospa ne zna obveznega jezika, in radi tega ponovim svojo zadevo po poljsko,« in povedal je vzrok prihoda.

Predno je Zvelevičeva mogla odvrniti, je vprašal Tadej:

»Ali imate pri sebi dovoljenje pobirati darove?«

»Imam, toda to va č ne briga,« je odvrnil po rusko.

»Torej prosim jaz, da pokažete dovoljenje,« je izpregovorila Bronja vsa rdeča od jeze.

»Gospodični dam,« in vzel je iz žepa uradno polo.

Bronja je vzela in dala Tadeju:

»Bodite tako dobri in prečitajte ta papir, ker jaz ne razumem po rusko.«

Tadej je hitro preletel z očmi dotični papir in ga položil nazaj pred popa, potem pa dejal gospodu:

»Dovoljenje se glasi res na ime in priimek tega gospoda, toda dobrovoljne darove imajo dati samo vaščanje, ker so pa te gospe obe plemenitašnji, ju dolžnost ne veže.«

Pop je vrgel Tadeju besen pogled in čez trenotek rekel ženskama:

»Plemstvo ravno tako kakor vaščanje morajo častiti spomin vzvišenega vladarja in s tem dati dokaz svoje ljubezni do srečno nam vladajoče carske rodbine . . . Koliko da gospa za ta spomenik?«

»Kadar dobite primerno dovoljenje, bomo pa povedali,« je rekla Bronja, »do takrat se pa vzdržujemo.«

»Ali je tudi gospa tega mnjenja?« je zaklical s tresočim se glasom.

»Da.«

Pograbil je polo na mizi in vrgel samo besede:

»Bomo videli!« z grozečim glasom, sedel na koleselj in se odpeljal.

Hudo razžaljen vsled takega sprejema in odgovora je za enkrat nehal dalje poskušati, dokler se ne posvetuje s svojim prijateljem, načelnikom deželne straže.

(Dalje.)

Srbi in Albanci.

»Tempsu« poroča njegov beograjski dopisnik, da namerava srbska vlada zahtevati od Avstro-Ogrske garancije, da v bodoče izostanejo albanski vpadi v srbsko ozemlje. Srbija namerava predlagati, da naj sklene Avstro-Ogrska garancijsko pogodbo in da naj se postavi ob srbsko-albanski meji mednarodni vojaški kordon. Srbsko časopisje z avstrijskim ultimatom ni zadovoljno. »Stampa« predlaga, da naj Srbija ne ugoti Avstriji glede na pospeševanje avstrijske industrije. Stojan Novaković je v skupščini interpeliral glede na avstrijski ultimati. Iz Belgrada se na Dunaj poroča, da bo 2 tedna trajalo, predno Srbi Albanijo zapuste, ker se je vreme poslabšalo. Srbski vojniki ostanejo ob albanski meji in jih ne razorože, dokler se Albanija ne pomiri. Uradno to poročilo še ni potrjeno. Na Dunaju groze z možnostjo resnega zapletljaja, če se v času, ki ga ultimati določa, ne umaknejo Srbi iz Albanije.

Kulturnobojni petelini na Francoskem.

Kulturni boj na Francoskem, ki je našel tudi med našimi svobodomiselnimi oboževalci, kaže že lepe sadove. Ako bi seveda ne bile posledice dela kulturnobojnih petelinov tako grenke, bi bilo pač najboljšje uvrstiti početje teh ljudi v galerijo bedastoč tega stoletja. Francoski kulturnobojni petelini so združeni v organizacijo, po zgledu katere je bila tudi avstrijska »Svobodna šola« ustanovljena. Ta organizacija nosi ime »Ligue l'Enseignement« in ima za cilj, pomnožiti šole in dvigniti ljudsko prosveto. Na čelu te družbe, ki pa seveda ne razširja ljudske prosvete, temveč najbolj bornirano nevero, je bivši francoski minister dela, Viviani, isti Viviani, ki je v novembru l. 1906. rekel v francoski zbornici sledeče besed: »Mi smo odvrnili ljudi od vere. Dvignili smo nesrečnega delavca, ki je nekdanj, utrujen od dneva teže in vročine, upogibal koleno. Rekli smo mu, da so za oblaki samo bajke; in z vzvišeno veličastnostjo smo ugasnili v nebesih luči, ki se nikdar več ne bodo mogle prižgati.« Francoska zbornica je smatrala seveda za vredno, da je to bedarijo pustila tiskati, in Vivianova modrost se je razposlala 36.000 francoskim občinam. Viviani in njegovi tovariši pa se ne čutijo samo poklicane, ugaševati nebeske laterne, marveč odstaviti tudi samega Boga. Bog zanje sploh več ne eksistira, in zakaj ne? No, zato ker svobodomiselnja Francoska ne dopušča, da bi se njegovo ime tiskalo v šolskih knjigah. In kako duhovito so pri tem. V nekem berilu je bil odstavek o dveh dečkih, ki sta ponoči na poti skozi gozd molila. Viviani pa je kaj takega kratkoma prepovedal in odstavek o molitvi se je črtal in v novem berilu se smeta dečka samo še pogovarjati o mrzlem nočnem zraku v gorah. Toda kulturnobojnim petelinom ni na poti samo Bog, šolska mladina celo ne sme čitati, da je v Parizu krasna katedrala. Veliko bolj primerno se jim zdi, da beró otroci, da ima mesto namesto katedrale zelo razvito vinsko trgovino. Iz teh dveh zgledov je jasno razvidno, kako se francoski kulturnobojni petelini izogibajo Boga in kako hočejo vsako sled o veri zatreti v šoli. Ta boj proti cerkvi daje veliko ubožno spričevalo pameti francoskih kulturnobojnih petelinov.

Zagrebska opera.

V znak slovensko-hrvaške vzajemnosti prihaja hrvaška opera letos prvič na obisk k milim bratom Slovincem v njihovo belo Ljubljano. Zato mislim, da ne bo odveč, ako ob tej priliki izpregovorim par besedi o zgodovini hrvaške opere ter o današnjem njenem sestavu in repertoarju.

Zgodovina hrvaške opere.

V tem poglavju sem se namenil pisati samo o hrvaški operi ter se zato ne bom oziral na mnogobrojne italijanske »stagione«, ki so gostovale v hrvaškem gledališču. Zanosna doba ilirizma je dala Hrvatom prvo opero. Genialni, a žalibog prerano umrli Vatroslav Lisinski je leta 1846. zložil svojo prvo opero: »Ljubav in zloba«. Še tistega leta se je ta opera pela z diletanti »domorodci«: grofico Sidonijo Rulido Erdödy, gđc. Švabelevo in z gg. Stazićem, Pihlerjem, Wiesnerjem-Morgensternom, Wiesner-Livadićem in Albertom Štrigom. »Ljubav in zloba« se je vsega vkup pela sedemkrat. Po tem dogodku je bilo treba še 23 let mučnega dela in prizadevanja hrvaških rodoljubov, dokler se ni končno ustanovila hrvaška opera. Od leta 1860., ko so bili Nemci na slovesen način segnani s hrvaškega odra (od tega leta naprej se ni na hrvaškem odru nikoli več pokazal noben Nemec — niti kot gost), se je začelo hrvaško gledališče vedno krepkeje in bujneje razvijati, in posledica tega razvitka je bila ta, da se je 2. oktobra 1870. slovesno otvorila hrvaška opera z Zajčevim »Mislavom«. Prvi ravnatelj hrvaške

opere je bil sedanji Nestor hrvaških skladateljev Ivan pl. Zajc. Ta opera se je vzdržala celih 19 let, namreč do maja leta 1889., ko je bila hrvaška opera prvopokopana. Zadnja predstava v tej prvi periodi hrvaške opere je bila 30. maja 1889. pel se je pa Verdijev »Krabuljni ples« (Un ballo in maschera). Od tega dne pa vse do leta 1894. ni bilo v Zagrebu stalne opere, pač pa so v tem petletnem razdobju delovale tri »stagione« in uprizorile več uspešnih starejših del, a tudi nekaj novitet (v tem razdobju se je v Zagrebu prvič pel Wagner, in sicer »Lohengrin«). Najsijajnejšo svoj dobo je hrvaška opera doživela po svojem drugem vstajenju pod intendantom Miletićem, in sicer v razdobju od 8. leta, t. j. od 16. oktobra 1894 do 24. maja 1902. Ta sijajna era je začela z Zajčevim »Zrinskim«. Na repertoarju se pojavijo imena prvih skladateljev, izvaja se cela vrsta Wagnerjevih del (Tannhäuser, Lohengrin, Zakleti Holandec, Walkyra, Rienzi), na vrsto prihaja Smetana, Humperdinck, Lisinski (»Porin«), Vilhar, Parma, Massenet, Meyerbeer, Goldmark, Čajkovski, Kienzl, Beethoven itd., itd. Miletićevo reformatorsko delo nadaljuje Hreljanović, ki deluje na hrvaškem gledališču od leta 1898. do 1902. Tege leta je bila hrvaška opera v drugi pokopana. Od leta 1902. do 1909. se je v vsaki sezoni izvajala po kaka opera z operetnimi močmi in gosti, dokler ni 1. oktobra 1909. hrvaška opera tretjič vstala z »Zrinskim«.

Sedanja hrvaška opera.

Na čelu današnje opere stoji kot ravnatelj prof. Srečko Albini, znani skladatelj »Barona Trenka«. Bivši ravnatelj hrv. opere g. Nikola Faller deluje to sezono pri gledališču kot dirigent-gost, a upati je, da bo gledališče tega genialnega glasbenika-dirigenta in enega najboljših učencev slavnega Masseneta, stalno pridržalo v svoji zvezi. G. Faller dirigira to sezono Verdijev ciklus, in sicer opere: Rigoletto, Traviata, Trovatore, Maškaradni ples, Aida in Othello. Kot operni dirigent deluje g. kapelnik Milan Sachs, v svojstvu operetnega dirigenta je pa angažiran dosedanj kapelnik Slovenske Filharmonije g. C. M. Hrazdira. Čas je, da izpregovorim katero o opernih solistih.

Dramatična pevka je gđc. Mira Korošec, bivša članica praškega narodnega divadla. Po petju in stanu je to prava Wagnerijanska pevka ter je za bayreški »Festspiel« leta 1914. angažirana za vlogo Fricke. Glas ima izredno močan, čist in zvonek, njena igra je polna temperamenta. Spominjam jo kot uprav idealno Tosco, Aido, Elizabeto, Santuzzo in sabejsko kraljico (v poslednjih dveh vlogah je gostovala na dunajski dvorni operi). Ob strani gđcne. Korošec stoji stalen gost zagrebške opere gospa Milena pl. Šugh-Štefanec. Svojo pevsko karijero je gospa Šugh začela v Lincu, nadaljevala pa kot prva primadona novoosnovane hrvaške opere v Zagrebu in kot primadona opere v Darmstadtu. To sezono se je gospa Šugh vrnila nazaj v domovino. Glas ima krasen in izredno obsežen dramski sopran. Izredna je kot Eleonora v »Trovatore« in kot Margareta, Tatjana (Onjegin), Senta in Brunhilda. — Lirska in koloraturna stroka sta zastopani po hčeri največje hrvaške tragedije gospej Maji de Strozzi. Maja de Strozzi je pevka in umetnica prve vrste, ponos in dika zagrebške opere! Gospa de Strozzi je znana v Zagrebu pod imenom »naša Maja«, kar je najboljši znak simpatij publike. Maja je z velikim uspehom delovala kot primadona graške in magdeburške opere. Nočem je opisati s hvalo — slišali in videli jo bode. Kdor jo je le enkrat poslušal kot Butterfly ali v Traviati, Lakmé, Rusalki, Hofmanovih pripovedkah, Rigolettu, Luciji, Seviljskem brivcu, je ne bo nikdar pozabil. — Nenadomestljiva je pevka gospa Irma Polak, po rodu Slovenka in Ljubljancanin po svoji umetnosti vrlo dobro znana. Ako jo postaviš v opero, je nedosežna kot Micaela, Jelena (Zrinski), Sadika (Hči mera), Nedda, Musetta, Mariella (Bogorodičin nakit) in dovršena kot operetna pevka. Ona ne pozna težav v petju, z enako lahkoto poje Venero v »Tannhäuserju« kakor »Čisto Suzano«. — Močan, obsežen glas, posebno primeren za lirske in koloraturne stroke, ima gđcna. Micika Zličarjeva, jako nadarjena začetnica, katero čaka nedvomno lepa bodočnost. — Prva altistka je gospa Anka Horvat, soproga bivšega saborskega poslanca dr. A. Horvata; na našem gledališču deluje kot stalen gost. Dovršena Carmen, Amneris, Tosca, Lotta (Werther) in Pik-dama. Pred nekoliko tedni je gospa Horvat z ogromnim uspehom gostovala v Pragi kot Carmen — najuglednejši češki listi in revije so posvetile cele predele njeni umetnosti. Za bodoče bayreške »Festspiele« je gospa Horvat prevestinirana za vlogo Erde, v London je pa poklicana, da poje na znamenitem »Lisztovem večeru«. Vse to je najboljši dokaz umetniške sposobnosti gospe Horvat. — Gđc. Mercedes Valenti je pevka lepih sposobnosti, ima prekrasen mezzosopran

velikega obsega in izredne zvonkosti in jakosti. Zunanji nastop gđne. Valenti je mladosten in dražesten ter je pravi užitek poslušati jo kot Niklauso ali kot Daphniso in Katarino v Čajkovskega »Pik-dami«. — Novoangazirana mezzosopranistinja je gđc. Julija Sonusova, ki je s svojo kreacijo Azucene dosegla lep uspeh. — Gđc. Fanika Haimanova je operetna pevka, posebno dobra v komičnih vlogah. — Junaški tenorist je g. Stanislav Jasterzebski, nekdanji član ljubljanskega gledališča. Kolika razlika med tedanjim operetnim tenorom in sedanjim Jasterzebskim! Jasterzebski se je danes razvil v tenor prve vrste. Njegov glas je prožen z dramatično silo in močjo, njegova igra je naravna in dovršena. Nedavno je gostoval na krakovski operi kot Cavaradossi v »Tosca« in zadivil publiko in kritiko. Vrlo dober je v »Sabejski kraljici« (Asad), v »Pik-dami« (Herman), potem v »V dolini« (Pedro) in v »Carmen« (Jose). — Lirski tenorist je g. Tadej Lowczyński, bivši član lvovske in krakovske opere. Toplina, sladkost in mehkoča njegovega krasnega tenorja napravljata na vsakega izvanreden vtisek. Njegov glas je v vseh tonih graciozen, vedno siguren in ljubeč, stalen v višini in višini. Od njegovih najboljših partij spominjamo: Hofmana, Geralda (Lakmé), Alfreda (Traviata), Rodolpha (Bohème) in Don Josea, v kateri vlogi je lansko sezono dvakrat zaporedoma gostoval v peštanski operi, kjer mu je bil vsled velikega uspeha ponujen tudi engagement. — Za italijanske opere je angaziran tenorist Ernesto vitez Cammarotta. Prošlo sezono je Cammarotta gostoval v Ljubljani kot Alfred v »Traviati« ter je torej dobro znan ljubljanskemu občinstvu. Lani je Cammarotta proslavil svoj 25letni umetniški jubilej. Izreden je kot Eleazar v »Židovki«, potem kot Maurico, Canio, Turiddu in Radames.

Operetni tenorist je g. Zvonimir Strmac. Glas in talent g. Strmca ga označujeta kot izvrstnega pevca, katerega čaka v operi lepa bodočnost. Kot drugi operetni tenorist deluje g. Aleksander Binički. — Steber in dika hrv. opere je baritonist Marko Vušković. Predno je bila upostavljena hrv. opera, je bil Vušković član opere v Berlinu in Pragi. Na poziv uprave našega gledališča se je naš Marko rad odzval in slovi danes kot prvi hrvaški pevec. Ko je Vušković lani pel na Dunaju na koncertu v korist sirotam, ki so ga priredili pod pokroviteljstvom nadvojvodinje Blanke, je dunajsko aristokracijo očaral s svojo impozantno postavo in s svojim umetniškim petjem. Dunajčani so ga primerjali z znamenitim baritonistom dvorne opere Rusom Baklanovom. Kritiki so konstatirali, da ima »plemeniti bariton nenavadnega obsega, ki v nobeni legi in jakosti ne izgubi svojega odličnega tona. Njegov glas ga izdaja za inteligentnega, skozinskož izšolanega pevca, ki osvaja s svojo muzikalnostjo in dramatično silo svojega predavanja.« Izmed vseh pevcev ima Vušković najobsežnejši repertoar in enako lepo poje Verdija (Luna, Renato, Amonasro, Rigoletto) kakor tudi Wagnerja (Holandec, Wolfram, Telramund). Sijajen je kot Escamillo, s svojo kreacijo »Scarpio« (Tosca) in »Pagliaccia« je pa lani v Lvovu dosegel fenomenalen uspeh. — V lirskih baritonskih partijah nastopa to sezono bivši član slovenske opere v Ljubljani g. Bogdan pl. Vulaković. — Bariton gosp. Marijana Kondrackega (l. 1906. je bil Kondracki član slovenske opere) obeta lepe upe. Kot Rigoletto, Germont in Valentin v »Faustu« je Kondracki dosegel lep uspeh. — Basist g. Josip Križaj, lani še član slovenske opere, je bil angažiran po uspelem gostovanju v »Faustu« in »Tannhäuserju«. — Bas gosp. Tošo Lesić izdaja vseskozi solidnega in izvrstnega umetnika, ki z lahkoto poje najtežje basove partije, kakor n. pr. Brognevo v »Židovki« in Sulejmanovo v »Zrinskem«.

Zbor in orkester štejeta skupaj krog 80 članov in stojita pod izvrstnim vodstvom že gori navedenih dirigentov: Fallerja, Albinija, Sachsa in Hradzire.

Repertoire.

Peto leto teče, odkar je bila ponovno upostavljena hrvaška opera in v tem času je bilo na repertoarju naslednjih 24 oper:

A) slovanske: a) hrvatske: Zajc: »Zrinski«, »Oče naš«, »Prvi griheh«; Hatze: »Povratak«; Bersa: »Oganj«; b) slovenske: Parma: »Ksenija«; c) češke: Smetana: »Prodana nevesta«; Drofak: »Rusalka«; Blodek: »U zdenecu«; d) ruske: Čajkovski: »Eugen Ognjegin«, »Pikova dama«. — B) romanske: a) italijanske: Verdi: »Trovatore«, »Rigoletto«, »Aida«, »Traviata«, »Krabuljni ples«; Donizetti: »Lucija Lamermoorovska«; Mascagni: »Cavalleria rusticana«; Leoncavallo: »Pagliaccio«;

Puccini: »La Bohème«, »Madame Butterfly«, »Tosca«; Meyerbeer: »Afrikaner«; Rossini: »Seviljski brijač«; Wolf-Ferrari: »Suzanina tajna«, »Bogrodičin nakit«; b) francoske: Gounod: »Faust«; Thomas: »Mignon«; Delibes: »Lakmé«; Bizet: »Carmen«; Massenet: »Glumač svete gospe«, »Wertehr«; Halery: »Židovka«; Maillart: »Pustinjakovo zvon«. D) germanske, in sicer nemške: Wagner: »Ukleti Holandez«, »Lohengrin«, »Tannhäuser«; D'Albert: »U dolini«, »Kéi mora«; Humperdinck: »Hänsel i Grettel«; Offenbach: »Hoffmannove priče«; Goldmark: »Sabejska kraljica«.

To sezono se imajo še uprizoriti: Bersa: »Postolar od Delfa«; Novak: »Proletna hoca«; Vilhar: »Lopudska sirotica«; Parma: »Stara pjesma«; Smetana: »Gjelov«; Puccini: »Djevojka sa zlatnog zapada«; Verdi: »Othello«; Massenet: »Sapho« in nekaj modernih operet.

Te podatke o stanju naše hrvaške opere sem tedaj navedel za slovensko javnost, h kateri prihaja sedaj na obisk naša opera. Dal Bog, da ta obisk še bolj učvrsti nikdar in ž ničim še ne omajano slogo in vzajemnost med brati Slovenci in Hrvati.

Zvonimir Vargović.

GOSTOVANJE HRVAŠKE OPERE IZ ZAGREBA V LJUBLJANI.

Po dolgem boju se je vendar sinoči dvignila zavesa dež. gledališča. Pozdravili smo na ocru brate Hrvate iz Zagreba, katere je zvečer pri dohodu na glavnem kolodvoru sprejela gledališka komisija obč. sveta in mnogo odličnega občinstva. Večer je veljal po programu proslavi Verdijevega jubileja. Uprizoril se je »Trovator« (Trubadur). O operi sami se je pisalo že več kot preveč. Mislimo, da je znana tudi širšemu občinstvu že po vsebini in melodiji, veliki večini so znane nje vrline, pa tudi nje hibe. Kar je pozabil ali česar ni znal dati besedilu pesnik, to je zasl. skladatelj z zastorom glasbenega stavka. Ker se nam obeta še več Verdijevih del, bi si ušljali prositi več slovanske glasbe, morda ravno hrvaške. Pri Verdiju vendar ne moremo iskati za nas nikaškega vzgojnega elementa.

Opera je krasno uspela. Do uspeha ji pomore vedno pravi tempo, in to je kapelnik Albini dobro zadel. Dejanje se je razvijalo s primerno naglico, nastopi enaslabla so bili zelo točni. Vezala je kapelnika, orkester in sceno vedno najlepša harmonija, ki kaže veliko rutino. Moj Bog! pri nas smo majhni, sinoči pa se nam je nudilo nekaj v velikomestnih manirah. Seveda moramo imeti vedno pred očmi razmere naše in one v Zagrebu. Med solisti moramo dati prvo mesto brez dvoma Azuceni (gđna Valenti). Njena igra je čudovito naravna, maska prav lepa, njen obsežni glas kaže dovršeno šolo. Azuceno je težko lepše igrati in peti. Vredno tovarišico ji je delala Inez. Leonora (gospa pl. Šuglj) razodeva dobro šolo ima lepo igro, njen glas je posebno v višini simpatičen, v IV. dejanju je vložila mesto predpisane pasaže lep, dolg trilec, ki je krasno izzvenel v pianisimu.

Med gospodi pevci naj omenimo prvega našega rojaka gospoda Josipa Križaja, ki je opero s svojim petjem tudi otvoril. Bil je lep slučaj usode, da je pri gostovanju hrvaške opere prvi zadonel, mehki, simpatični, čustva bogati bas slovenskega pevca, ki je imel ulogo junaškega Fernanda. G. Križaj se vztrajno razvija kot okusen pevec in njegova igra je izrazita. Imel je neoporečno lep uspeh. Gospod Stanislav Jasterzebski se je glasovno krasno dvignil in izpopolnil, tako da zastopa stroko junaškega tenorja prav častno. Tudi njegova živahna igra ni šablonska. Njegov mogočni tenor, poln miline in blesta, je oril nad vsemi ter žel frenetičen aplavz, zlasti po slavni streti in po sceni pred ječo. G. Zvonimir Strmac, II. tenor, je imel le ničevno, a težko vlogo, ki jo je izvel točno in elegantno. Želimo ga slišati kot prvega tenorista v opereti, kjer dosega svoje zaslužene lovrike. Gosp. Marka Vuškovića naj omenimo zadnjega po pravilu: najboljši naposled. Vušković nam je z grofom Luno podal nepozaben užitek. Z veličino in lepoto svojega sijajnega baritona, temnega, žametasto mehkega timbra, s svojo viharo igro in končno tudi s svojo impozantno osobo je osvojil vso publiko. Vušković je pravcati tip vzornega pevca romantičnih junaških opernih značajev. Žel je gromko odobravanje celo sredi scene, kar se zgodi pri nas — hvala Bogu! — le prav izjemoma. Vušković je v istini slovanski prvovrstni umetnik po božji milosti. Izvrsten vodja vseh teh umetnikov je bil, kakor smo že uvodoma povedali, gosp. kapel-

nik in operni ravnatelj Srečko Albini, ki dirigira mirno, skromno in brez najmudnejšega zveranja po pulstu, zato pa energično in v najožjem kontaktu z ensemblom.

Zbor je bil posebno točen v nastopu in umeren v igri: ne preveč šuma in prisiljene igre, ne premrtv. Isto velja o ženskem zboru.

V ostalem so bila sinoči pihala morda nekoliko prekreпка, ker je bilo pač več godbenikov kot navadno.

Občinstvo, ki je napolnilo gledališče do zadnjega prostora, je burno aklamiralo in aplaudiralo vsako sceno. Bil je to izraz priznanja in simpatij.

Končno omenjamo, da je le malo manjkalo da včeraj opera »Trovator« ni izostala. V zadnjem trenutku je brzojavil intendant hrvaškega gledališča v Ljubljano, da je poizvedel, da ima izključno pravico do uprizoritve te opere ravnatelj nemškega gledališča. Ravnatelj nemškega gledališča je na prošnjo ljubezljivo odstopil od te izključne pravice in tako omogočil, da se poje naznanjena opera.

Danes zvečer se poje drugič Verdijeva opera »Trovator«. Začetek je nocoj ob pol 8. uri. To je poslednja predstava prvega gostovanja.

Operna pevka zagrebškega gledališča ga. Anica Hrovatova pri včerajšnji predstavi v deželnem gledališču — zaradi bolezni ni nastopila, pač pa se pripelje danes v Ljubljano ter bo pri večerni predstavi v vlogi Armene s svojim nastopom očarala ljubljansko občinstvo.

Primorske vesti.

p Proslava milanskega edikta v Splitu. Povodom proslave milanskega edikta priredi splitsko gledališko društvo sledeče drame, za to priliko sestavljene od dr. Milana Ogrizovića, dramaturga kr. zem. gledališča v Zagrebu: dne 25. in 27. oktobra ob 8. uri zvečer, a dne 26. oktobra ob 3. uri popoldne v občinskem gledališču »Car Solinjanin«, drama v štirih dejanjih; dne 26. in 28. oktobra v peristilu Dioklecijanove palače, električno razsvetljene, ob 8. uri zvečer »Smrt cesarja Dioklecijana«, slavnostni epilog v enem dejanju. Pri teh prireditvah gostuje režiser kr. zem. gledališča v Zagrebu g. H. Nučić. Nastopilo bo preko 100 ljudi na pozornici.

p Osebna vest. Cesar je dovolil, da stopi na lastno prošnjo v pokoj kontreadmiral Lino Lius in mu pri tej priliki podelil red železne krone 3. razreda, dalje je stopil v pokoj mornarični nadkomisar Kuchinka in je bil tudi temu podeljen red železne krone 3. razreda.

p Težave reških Italijanov. Odbor italijansko-liberalnih občinskih volilcev na Reki predloži te dni upravnemu sodišču pritožbo glede volilnih list, kakor jih je sestavil vladni komisar. Italijani hočejo črtati 528 železničarjev in drugih oseb, ki jih je vlada vrnila kot volilce na Reko in bodo protestirali proti komisarju samemu, čegar institucijo smatrajo glasom nekega zakona iz leta 1907. za popolnoma protizakonito.

p Bogastvo morja. Na malem otoku Sušak (Sansego) so imeli letos z ozirom na lov na sardele zelo slabo letino; ujeli so jih namreč komaj pol-drugi milijon. Da si čitatelj lahko predloži, koliko se te drobadi navadno polovi, moramo pripomniti, da so Suščani lani nalovili šest milijonov sardel. Pa še niso bili čisto zadovoljni z letino!

p Nesreča na lovu. Prošlega tedna se je odpravila majhna četa lovcev v Krku na lov. Šli so na polje za mesto in učitelj Tribusson je res kmalu zapazil bežečega zajca. Pomeril je in sprožil in zadel — svojega tovariša Gobba. Ponesrečeni učitelj je dobil par sekancev v glavo. Lovci so takoj opustili lov in spravili ranjenca domov.

p Železnica na Učko goro. Primorsko namestništvo je dobilo od železniskega ministrstva nalog, da naj z ozirom na prošnjo lovrske občine, ki namerava zgraditi na Učko goro ozko-tirno zobčasto železnico, takoj odredi komisijonelni lokalni ogled in v slučaju ugodnega rezultata uvede postopanje za razlastitev posestnikov potrebnih zemljišč. Tako bo torej vendar železnica uresničena.

p Radiografska stacija na Reki. V neposredni bližini tvornice za torpedovce na Reki nameravajo ustanoviti radiografsko stacijo, katere delokrog bo segal 1000 km daleč naokoli. Druga stacija pa bo baje v Budimpešti, a močnejša. Krog njenega delovanja bo baje segal 3000 km naokoli. Stacija na Reki bo vzdrževala radiografsko zvezo med parniki v Adriji in Sredozemskem morju.

p Renjiko kot ravnatelj in defraudant. Iz Tržiča je izginil Aristide Esperti, ravnatelj tovarne za cement, ki je last nekega Arturja Mayerja. Esperti

je rekel dne 7. oktobra svoji ženi, da gre v Italijo iskat si druge službe. Šel je, a nazaj ga ni bilo in ga ni bilo. Sedaj pa se je začelo šefu vse le prečudno zdeti in začel je zadevo preiskovati. Rezultat je bil, da je našel, da je Esperti pobral pri strankah, ki so bile s tovarno v kupčijskih zvezah precej denarja in pobegnil. Šel je pač v svojo domovino, solnčno Italijo. In sedaj ga iščejo.

p Soprog zaklal zapeljivca. V Fazani prebiva kmetovalec Anton Vojk s svojo ženo Marijo, ki jo je bil pred leti poročil kot vdovo z otroki. Vojk in njegova žena se nista nikoli dobro razumela in sta se bila že enkrat razšla, ker ona ni mogla prenašati njegovih surovosti. Po kratki ločitvi pa se je ona zopet priselila k svojemu možu in je pustila svojce v Peroju blizu Pulja, kjer je prejel z njimi živela. Zdelo se je, da začne sedaj za zakonca boljše življenje. Na nesrečo pa je povedala žena svojemu možu, da jo zalezuje mlad fant, kar je moža tako raztogotilo, da je prisegel, da se maščuje. In res se je oborožil z dolgim nožem ter je šel iskat zapeljivca. Našel ga je v krčmi, kjer se je z njim sprl in ga nato zabodel smrtno v prsi. In sedaj je zakon zopet uničen.

p Za obrambo renjikofov. Italijanska kamora v Trstu — kolikor je je v občinskem svetu — je sklenila v tajni seji s pomočjo socialistovskih glasov rekurz na upravno sodišče proti odločkom, tikajočim se renjikofov v Trstu. Značilno je, da so za to porabili tajno sejo, čakali na zadnji trenutek — 60dnevni rok že poteka — in da njihovi listi o tem koraku molče kakor grob.

p Vlom v bolniško blagajno. V noči na nedeljo so neznan zlokovci vlomili in navrtali okrajno bolniško blagajno v Tržiču. Če bi jih ne bili pri delu presenetili in pregnali, bi se bili lahko polastili zneska 3000 K.

p Velik volivni škandal v Šibeniku. Po razpustu mestne uprave v Šibeniku se je dognalo, da so vse permanentne mestne volivne listine falsificirane. Že potem, ko so listine postale pravomočne, se je iz njih izbrisalo veliko število volivcev in vpisalo druge. Proti krivcem so vložene na državno pravdnštvo kazenske ovadbe.

KONFLIKT MED SRBI IN BULGARI.

»Politika« (Belgrad) poroča, da se je bil boj ob srbsko-bulgarski meji med Srbi in Bulgari, ker so Bulgari vzhodno od Kratova neko utrjeno srbsko stražnico zasedli. Iz Sofije se pa poroča, da so Srbi zadnje čase neko bulgarsko stražo ob meji napadli, jo prepodili in da je bilo več takih spopadov. Bulgarski parlamentarni krogi žele, da bi se med Bulgari in Srbi sklenila slična garancijska pogodba, kakršno glede na Albanijo srbsko časopisje od Avstro-Ogrske zahteva. Bulgarska vlada je po ruskem poslanstvu protestirala, ker so Srbi napadli dne 21. t. m. bulgarsko stražo pri Bevdjerici. Zahteva se, da naj Srbi zapuste zasedeno točko in da naj vse potrebno ukrepejo, da Srbi ob meji ne bodo več Bulgarov izzivali.

Dnevne novice.

+ V nedeljo na shod v Ljubljano! Prihodnjo nedeljo se vrši ob 10. uri popoldne v veliki dvorani »Uniona« za somišljenike S. L. S. velik shod Slovenske Ljudske Stranke za Ljubljano in okolico. Na shodu govore deželni glavar dr. Ivan Šusteršič, državni poslanec Fran Povše in deželni odbornik dr. Evgen Lampe. — Prosimo somišljenike v Ljubljani in okolici, da prihitijo na ta shod, ki bo velikega pomena za nove volitve v deželni zbor kranjski!

+ Volilni shod na Telčah zunaj pred cerkvijo je priredila dne 19. t. m. Kmečka zveza za Škocijan in okolico. Shod je vodil nje načelnik A. Zavran. Poročal je poslanec Hladnik o nameravanih davkih v bodočem državnem zasedanju in o delu v deželnem zboru. Govorila sta še župnik Čuk in kaplan Škerbec. Prvi o novih volitvah, drugi o »delu« v liberalnem škocijanskem odboru. Navzoči so z zanimanjem poslušali govore in soglasno izrekli zaupanje S. L. S. in nje poslancem. Upanje je, da ljudje tudi v tem, dosedaj tako liberalnem kraju, spoznajo svoje škocijanske prijatelje — liberalce, jih prepuste zasluženi usodi in se oklenejo

+ Kako delajo socialni demokrati za delavstvo. Seja socialnopolitičnega odseka dne 22. t. m. je bila izredno zanimiva, ker so dobili socialni demokrati za svoje demagoško pošteno plačilo. Kakor je znano, je sklicval socialnodemokratski podnačelnik odseka Hanusch za sredo, 15. t. m. sejo tega odseka, ki pa ni bila sklepna. Socialnodemokratsko časopisje (v Ljubljani seveda tudi »Narod«) je zagnalo takrat velik hrup in sramotilo razne poslane, ki se do-

tičnemu vabilu niso odzvali. V danjšnji seji so zavoljo tega vstajali poslanci in eden za drugim opravičevali svojo odsotnost ter protestirali proti prepoznamu razpošiljanju vabil v času, ko se poslanci nahajajo z doma, po deželnih zborih in tudi drugod, in vsled tega vabil niso dobili. Kljub temu je pa socialnodemokratsko časopisje nastopilo z vso aroganco. Osobito poslanec Wohl-meyer, ki je izjavil, da si poslanci od socialnih demokratov ne bodo dovolili one vrste postopanja sebi nasproti, kakor je v navadi socialnodemokratskih prvakov nasproti delavstvu. Terorizirati se ne pustimo. Pri razpravi dnevnega reda je nemški nacionalec Einspinner predlagal, da se odstavi z dnevnega reda zakon o varstvu pekovskih pomočnikov. Sedaj je bil ogenj v strehi. Socialni demokratje so besneli in izjavljali, da, ako se to zgodi, bodo po vseh odsekih izvajali konsekvence. Interesantno je to, da je ravno nemški nacionalec sprožil ta predlog, ko je vendar socialna demokracija pri volitvah to stranko povsodi podpirala. Sklep glede izpremembe dnevnega reda se je preložil na prihodnjo sejo. Ta spor je povzročila socialnodemokratska demagogija, vsled česar v tej seji ni prišlo do zaključka in je tudi v bodoče ogroženo delo. Delavci naj se pa le po zahvalijo »sodrugom« za tako zastopstvo, ki je tako lepo pričelo s parlamentarnim delom.

Slovenska podružnica avstrijske družbe sv. Rafaela v varstvo izseljencev za Kranjsko, Koroško in Primorsko vjudno vabi vse č. gg. člane, odbornike in zastopnike odsekov te družbe na občni zbor, ki se ima vršiti v nedeljo, dne 26. oktobra t. l. — Spored: Ob pol 6. uri zjutraj sv. maša z blagoslovom in primernim govorom v stolnici sv. Nikolaja. Ob 3. uri popoldne pričetek občnega zbora v posredovalnici »Gospodarske zveze«, I. nadstropje, Dunajska cesta št. 29. Dnevni red: 1. nagovor predsednika; 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in poročilo tajnika o delovanju Rafaelove družbe; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev odbora; 5. raznoterosti.

Niso samo zmedeni ampak tudi hinavski in zlobni. »Velikoslovenski« načrti naših »Danovcev«, ki so sanjaričili te dni, da bi bila lepša bodočnost Slovencev v Iliriji pod francosko vladno brez — štajerskih in koroških Slovencev, so prišli samoobsebi tudi v redakcijo »Slovenskega Naroda«, ki je v tem oziru capljala z »Danom« in pokazala, da je zmeda res epidemična bolezen v liberalni stranki. Gospoda je sedaj nekoliko huda, ker smo na zmešane in prevroče njihove glave ulili nekoliko curkov zdrave mrzle vode. Vse psovanje, ki ga sedaj fabricirajo, je popolnoma brezuspešno; to psovanje ne more napraviti neumestno pisave »Dana« in »Naroda« ne zapisa ne, ne more pa tudi nas pripraviti do tega, da bi bili sploh kadaj za neumnosti liberalnega časopisja pripravljeni dati na razpolago hrbet našega ljudstva. Za svoje neumnosti naj bodo liberalci sami tepeni. In če se ljubljanskemu županu zdi igrati na magistratu patriota, v svojem glasilu pa padati na najneokusnejše opazke, ki so vzbudile odpor vseh pametnih ljudi, ali ni taka dvornost prav nevarna igra z ljubljanskim prebivalstvom in njegovim avtonomnim zastopom? Nekako čudno vlogo igra župan, ki noče napraviti reda niti pri svojem lastnem glasilu. To na naslov »starih liberalcev«. Z »Danovci« pa se ne bomo veliko prerekali. Iz ravnotežja nas ne spravi tudi sumničenje, ki je čitamo v današnjem »Dnevnu«, da je iz naše redakcije šlo poročilo o ljubljanskih demonstracijah v »Grazer Tagblatt« in »Neue Freie Presse«. To sumničenje je po infamnosti slično »Narodovi« opazki, da so naši ljudje po septemberskih dogodkih »prislusakavali«, ko vendar sedaj ne moremo dovolj obžalovati, da so ravno naši ljudje bili tisti, ki so trpeli takrat za druge. To je tako infamna obdolžitve, da je res vredna največjega lažnika v Ljubljani, ki je pod članek v »Dnevnu« dal črko iz svojega imena: a. Vzbuja se nam pri tem sum, da so morda v liberalni stranki ljudje, ki so povzročili poročilo v zgoraj imenovanih listih, da bi na podlagi tega mogli kazati na »razpoloženje« v Ljubljani tam, odkoder so že precej denarja prejeli. Takim ljudem, ki sprejemajo tak denar, namreč nič ni za koristi našega naroda, za ugled in čast Ljubljane, ampak samo za svojo lastno eksistenco. Umevamo, da so interesi teh ljudi drugačni, kakor pa oni ljubljanskih trgovcev in obrtnikov, ki hočejo in zahte-

vajo v Ljubljani red in mir. Taki ljudje so zmožni vsakega lopovstva in prav nič se ne čudimo, če so protektorji teh ljudi izkotali danes v »Dnevnu« zgoraj omenjeno laž. Ne pričakujemo, da bi »Dan« svojo laž prekal. Kar se pa tiče graškega krščansko-socialnega »Grazer Volksblatt« je neki član naše redakcije, na željo »Grazer Volksblatt«, da bi rad poizvedel, kaj se je zgodilo v nedeljo, dal »Grazer Volksblatt« objektivno poročilo, katero je o dogodkih priobčil »Slovenec«. V tem poročilu je izrečno konstatirano, da cesarske himne v »Zvezdi« ni nihče motil. »Grazer Volksblatt« je bil toliko lojalen, da je to resnično poročilo priobčil in tako pripomogel, da se je vsaj iz enega vira v Gradcu izvedela resnica proti obrekovalcem, ki so trdili, da so bile v Ljubljani demonstracije pri ces. himni. Ali gotovim ljudem pri »Danu« to ni prav? Ali bi bilo zanje boljše, da se povsod širi laž o »demonstraciji pri cesarski himni«? Ti gospodje naj se torej ne čudijo, če na njih »informacije« in novice nič ne damo, posebno ne na notice o državni policiji, katere se imajo največ povoda bati. Vsako resno pritožbo od re. ih ljudi — ki pride na naše uredništvo bomo mi točno preiskali in povzročili, da pride na merodajno mesto, od »Dana« in iz »Dana« pa ne sprejememo nobenih deviz. »Danovi« napadi pričajo samo eno: da se sami zavedajo pisave, katere bi se nikdar ne imel posluževati list, ki ga izdaje učiteljstvo in da hočejo s takimi napadi zbrisati vsaj nekoliko vtisek, ki ga je napravila zadnje dni vse obsodbe vredna pisava »Dneva«. Mi pa pravimo: Tej zmesi zmed, zlobe in hinavščine mora enkrat biti konec in pokazati se mora enkrat za vselej vsemu svetu, ki izbruhe teh ljudi pripisuje na kožo in škodo našemu narodu, da s temi ljudmi nimamo in nočemo imeti nič skupnega. Kako se pa to lahko zgodi, naj pravočasno premišlujejo za vse »Danove« izbruhe odgovorni gospodarji in lastniki »Dneva«.

Za župana v Toplicah je bil izvoljen dne 20. t. m. Ivan Pezdirc, posestnik na Dol. Sušicah, z 28 glasovi Župan je pristaš S. L. S.

Dunajski Slovenci in Slovenke se sestanjo na večeru jugoslovanskega kluba, ki se vrši dne 29. t. m. v mali dvorani Slovanske besede, I., Drachengasse 3.

Častniki ne smejo pustiti briti brk. Vojno ministrstvo je izdalo poseben odlok, da pusti proti predpisom veliko častnikov obriti brke. Vojno ministrstvo pripomni, da smejo po cesarjevem ukazu samo dragoonci dragonskega polka št. 14 pustiti briti brke, vsem drugim vojakom je pa prepovedano si pustiti brke briti. Odlok določa, da se mora strogo nadzirati, če se ta prepoved tudi izpolnjuje.

Slovenec ponesrečil v amerškem rudniku. Iz Troutiera Wyo. poročajo, da je v tamokšnjem rudniku ubilo Slovenca Josipa Remica, doma izpod Gore pri Smartnem na Spodnjem Štajerskem.

Samoumor radi smrti žene. V Zagrebu si je 21. t. m. 26letni strojevodja Franc Patriarh prerezal z britvijo žile na levi roki v samomorilnem namenu. Slučajno je prišel mimo njegovega stanovanja neki sosed, ki je videl skozi steklena vrata, da sedi Patriarh ves krvav na stolu. Takoj je obvestil rešilno družbo, ki je Patriarha prepeljala v bolnico. Vprašan, zakaj se je hotel umoriti, je Patriarh izjavil, da ne more preživeti smrti svoje žene.

Lovska sreča. G. Petrič, zastopnik Puntigamske pivovarne, je te dni ustrelil v starotrškem lovu pri Ložu jelena z dvanajstimi izrastki. Rogovje tega jelena je izredno lepo zraščeno 85 cm visoko in 110 cm na široko zraščeno. Res, izredna lovška sreča.

Češki skladatelj Jos. Nešvera v Olomucu je nevarno obolel.

Smrt na neizgoda. 16. t. m. je padel Ivan Bizjan, vulgo Bukovec, iz Zaklanca v hiši Ivana Prebila v Zaklancu po nezavaranosti stopnicah v klet, ko se je igral z otroci, in se tako poškodoval, da je čez nekaj ur umrl. Mož je rad pil in je bil tudi na dan nesreče precej vinjen.

Loterija Jadranske razstave. Ker se vrši srečkanje nepreklicno dne 25. oktobra zvečer ob 8. uri, se stranke, katerim so bile srečke dostavljene, opozarjajo, da jih pravočasno honorirajo, ker bodo samo one srečke veljale, ki so bile pred srečkanjem plačane.

MONARHISTIČNA REVOLTA NA PORTUGALSKEM.

Iz Viga se poroča, da je zveza med Lizbono in Portom prekinjena. V Vianni se je uprl 5. artillerijski polk. Vojski so enega stotnika usmrtili. Portugalski ministrski predsednik Costa je poročal portugalskemu zunanjemu ministru, ki se nahaja v Parizu, da so preprečeno zaroto za strmoglavljenje republike povzročili monarhisti. Načrt je bil ta-le: Zarotniki se ponoči preoblečeni kot policisti in narodni gardisti vtihotapijo v policijske urade in v vojašnice ter si s ponarejenimi povelji zagotove del oborožene sile, da s pomočjo iz zaporov osvobojenih monarhistov vjamejo straže pred ministrstvi in se polaste telefona in brzojava. Razdreti so nameravali tudi železniško progo, da bi se ne mogli po železnici pripeljati vojski na pomoč. Ob železnicih, ki vodijo v Lizbono, so nastavili metalce bomb. Načrt je bil še pravočasno vladi izdan. Tri mornariške častnike, bivšega ministrskega uradnika de Costo in deset oseb so aretirali, eden se je pa usmrtil. Vojski so uredništva dveh monarhističnih listov s silo zavzeli.

MEJNO VPRAŠANJE MED SRBIJO IN ČRNOGORO REŠENO.

Belgrad, 22. oktobra »Tribuna« poroča, da je bila srbska vlada obveščena iz Cetinja, da je vprašanje mej med Srbijo in Črno gorjo rešeno. Dogovore vodi srbski poslanik Gavrilović. Posebna komisija bo še natančneje določila mejo.

Zadnje vesti.

VESTI O RAZPUSTU DRŽAVNEGA ZBORA.

Praga, 23. oktobra. »Narodni Listy« pravijo, da bo državni zbor, ako rusinska obstrukcija ne preneha, prihodnji teden razpuščen. Napram tem mladostnim vestem so v parlamentarnih krogih mnenja, da niso resne. Poudarja se, da vlada neobhodno potrebuje mali finančni načrt in da še delegacije niso izvoljene. Preobrat na boljše se izvrši skoro gotovo prihodnji teden, ko cesarski namestnik gališki predloži strankam volino reformo. Ako se pri volilni reformi Rusini le nekoliko zadovoljijo, bodo odnehali od obstrukcije, nakar bo mali finančni načrt hitro rešen. Vse je odvisno od tega, kaka bo gališka volilna reforma.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 23. oktobra. V današnji seji je zbornica z vsemi oddanimi 197 glasovi izvolila za podpredsednika namesto odstopivšega dr. Concija dr. Malfatija. Nato je bil davek na avtomobile v drugem branju sprejet. Hrvaško-slovenski klub je glasoval za ta davek. Nato se je pričela specialna debata o davku na dirke. Poročevalec je bil poslanec Fink. Za generalnega govornika proti je bil izvoljen rusinski poslanec Singhalewicz, dokaz indolence večinskih strank, ki bi lahko preprečile, da bi glavni govornik proti ne bi bil izvoljen iz srede rusinske obstrukcije. Singhalewicz je to tudi za rusinsko obstrukcijo krepko izkoristil. Govoril je tako dolgo, da bo glasovanje o davku na dirke skoro gotovo mogoče šele jutri.

JUSTIČNE RAZMERE NA SLOVENSKEM.

Dunaj, 23. oktobra. Podpredsednik Hrvaško-slovenskega kluba dr. Korošec se je danes z justičnim ministrom dalje časa in podrobno razgovarjal o justičnih razmerah na Koroškem in Štajerskem.

HRVAŠKO VPRAŠANJE REŠUJEJO.

Budimpešta, 23. oktobra. Hrvaški kraljevi komisar Skerlec je došel sem in je izjavil, da sta s Tiszom zaključila obravnave z vodilnimi hrvaškimi politikami in da se akcija v kratkem nadaljuje.

Budimpešta, 23. oktobra. Uradno se dementira vest, da bi bil hrvaški kraljevi komisar predlagal, naj na Hrvaškem preneha izjemno stanje in da naj se razpišejo nove volitve.

KONFLIKT MED ZAGREBSKIM GLEDALIŠČEM IN ČASNIKARJI REŠEN.

Zagreb, 23. oktobra. Konflikt med zagrebškim deželnim gledališčem in časnikarskim društvom je rešen. Med gledališčem in časnikarskim društvom so zopet upostavljene stare zveze.

IMENOVANJE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 23. oktobra. Dr. Štefan Topšich je imenovan za šefa v nauč-

nem oddelku hrvaške deželne vlade. Za velikega župana v Zagrebu je imenovan dr. Teodor Bošnjak.

KNEZ ALBANIJE.

Dunaj, 23. oktobra. Za kneza Albanije določeni princ Wied pride prihodnji teden na Dunaj in bo od cesarja sprejet v avdienci.

Dunaj, 23. oktobra. Z Dunaja se poda knez Wied v Rim, kjer bo sprejet od laškega kralja v avdienci.

NA JUGU.

Belgrad, 23. oktobra. Pašić bo na interpelacijo Novakovičev v zadevi avstrijske note v kratkem odgovoril.

Belgrad, 23. oktobra. »Politika« javlja, da so na mnogih krajih se vršili spopadi med srbskimi in bulgarskimi četaši. Posebno hudi so bili boji pri Strumnici in Kustendilu.

Belgrad, 23. oktobra. Francoska vlada je javila srbski vladi, da ne odobruje zadnje avstrijske note in da jo je le z rezervo vzela na znanje.

Sofija, 23. oktobra. Vlada je protestirala na napad Srbov na bulgarsko stražo pri Pajdarici in vstraja na tem, da Srbi to točko zapuste.

Dunaj, 23. oktobra. Albanska korespondenca javlja, da je iz Belgrada odšlo v pondeljek brzojavno na srbskega poveljnika v Prizren povelje, naj srbske čete zapuste Albanijo. Tako je mogoče, da srbske čete pravočasno zapuste tla avtonomne Albanije.

Pariz, 23. oktobra. »Echo de Paris« radi zadnje note Avstrije Srbiji napada Avstrijo, češ, da hoče Srbijo spraviti v gospodarsko in vojaško odvisnost.

ZMEDE NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 23. oktobra. Po mestu patrolirajo vojaštvo. Oborožene množice so napadle policijo in zapore, a so bile odbite. Več oseb je bilo ranjenih. Vsi monarhistični listi so prepovedani in ne smejo iziti. Poslaništva so strogo zastražena. Aretiranci izjavljajo, da je bil njihov cilj uvedba prave republike.

V PRAŠKI TEHNIKI SE JE UDRL STROP.

Praga, 23. oktobra. V tukajšnji tehniški se je udril strop.

ZOPET VELIKA NESREČA V RUDNIKU. OKOLI 200 MRTVIH.

New-York, 23. oktobra. Iz Mehike prihaja poročilo, da je v rudniku Hirschschlag zasulo 200 rudarjev. Skoro gotovo je velika večina zasutih izgubila življenje.

NOV KABEL MED NEMČIJO IN ANGLEŠKO.

London, 23. oktobra. Danes je bil izročen prometu nov kabel med Nemčijo in Angleško.

Ljubljanske novice.

Ij Kraljevi oddelni svetnik hrvaške deželne vlade V. Treščec pl. Branjski intendant hrvaškega dež. gledališča, je danes posetil naše uredništvo ter si ogledal naprave K. T. D. Odlični gost se je kaj laskavo izrazil o uredbi podjetij. Tekom razgovorov smo g. gosta vprašali, kako namerava urediti slovensko dramo v letošnji sezoni na dež. gledališču v Ljubljani. G. intendant se je izrazil, da je nameraval poveriti vodstvo slovenske drame g. Ig. Boršniku, kakor se je to splošno v Ljubljani želelo. G. Boršniku je pripravljeno zato plačati zagrebško gažo. S tem je bil g. Boršnik zadovoljen, sedaj pa nakrat stavi mnogo višje zahteve, katerim ne more ugoditi. Iz pogovorov smo posneli, da namerava v slučaju, da ne pride do kompromisa z g. Boršnikom, g. intendant poveriti vodstvo slovenske drame marljivemu in talentiranemu igralcu g. Skerbinšku.

Ij V zadevi slovenske drame ima danes mestna gledališka komisija sejo ob 6. uri zvečer.

Ij »Olympia«, mednarodni športni klub, so nameravali nekateri gospodje ustanoviti v Ljubljani. Pri včerajšnjem razgovoru so pa to namero opustili in naznanjenega občnega zbora ne bo.

Ij Aretacija. Tukajšnja policija je aretovala brezposelno 18 let staro Ano Semrov, služkinjo iz Logatca, zaradi tatvine. Vzela je namreč Emi Mravlja v Spodnji Šiški v zahvalo, da ji je dala prenočišče, nekaj blaga, prstan in žensko zapestnico. Kako je aretovanka nevarna tujemu imetju, kaže dejstvo da je v neki službi v Vrhovčevi ulici takoj drugi dan po vstopu ukradla svojim službodajalcem 20 K.

In hoc signo vinces!
Novo! V tem znamenju bodeš zmagal! Novo!
Te slika ima tudi slovenske napise.

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe
od petka 7. do četrta 13. novembra.

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikažen sv. križ. Bitka pri Laksa Rubra. Angeli se prikažejo in strašijo poganške bojovnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija.
Solski mladini priporočljivo.

U kinematografu IDEAL v Ljubljani
Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1-3, 3-5, 5-7, 7-9, 9-11.

V nedeljo tudi ob 10 1/2 zjutraj.
7 dni! Cene: K 1-90, 1-60, 1-30, 1-10, —60. 7 dni!

Ij Površanje v plemski stan. Cesar je podelil plemstvo ekscelenci fml. Hermanu Kusmaneku, poveljniku 28. pehotne divizije.

Ij Sestanek prijateljev godbe. V sredo, dne 29. oktobra, zvečer ob 8. uri v restavraciji pri Auerju v Wolfovi ulici št. 2 se vrši sestanek glede ustanovitve orkestra bivših članov »Slovenske Filharmonije«. Prosi se za obilno udeležbo, da bo mogoče za ostale godbenike bivše »Slovenske Filharmonije«, kateri so še sedaj brez angažma, poskrbeti najpotrebnejšega kruha in ljubjanskemu občinstvu najpotrebnejšo godbo preskrbeti.

Ij Zastrupil se je pretekli terek čevljarjski pomočnik Ivan Štrukelj, stanujoč v Mestnem domu. Pil je neka zdravila v mestni rešilni postaji. Danes so ga prepeljali v deželno bolnišnico, da mu bodo izprali želodec.

Ij Vojak tat. Pred par dnevi je prišel v neko gostilno v Florijanski ulici, kjer prenočujejo kmetske ženske kar v gostilni, nek topničar in proti polnoči odšel. Pa ne domov, marveč na dvorišče, kjer se je sezul, potem pa prišel med speče ženske v gostilniško sobo in jim začel pazljivo obračati žepe. Ko je to poizkusil tudi pri nekem moškem, se je ta zbudil in vojaka zagrabil. Poklicali so stražnika in mu izročili nočnega vtihotapca.

Razne stvari.

Cesar pomilostil Schuhmeierjevega morilca. Cesar je pomilostil na smrt obsodjenega Pavla Kunschaka. Najvišje sodišče je nato prisodilo Kunschaku 20letno težko ječo.

Zopet smrtna nesreča v zraku. Dne 21. t. m. se je ubil eden najboljših francoskih aviatikov d'Autoroche. Posnemati je hotel drzne polete Pegoudove, a ni mogel aparata nadvladati.

Kolera na Ogrskem. Dne 22. t. m. je bilo naznanjenih 8 novih slučajev kolere.

Kolera v Bosni. V Bjeli so po pogrebu nekega bogatega kmeta, ki je za kolero umrl, kar so pa zakrili, pogrebci praznovali pogrebščino, katere se je udeležilo 40 oseb. Zdaj jih je že sedem med njimi na kolero zbolelo in so že trije umrli.

Samostanska cerkev zgorela. Po nepredvidnosti rokodelcev je pričela goriti samostanska cerkev v Gresanu.

Kuga v Rusiji. V predmestju Novi Petrovsk v Novočerkasku je obolelo na kugi pet oseb; štiri osebe so umrle.

Dve ladji se potopile. Utonilo deset ribičev. V bližini Kaninskega polotoka je vihar prekucnil dve ribiški ladji. Deset ribičev je utonilo.

25.000 oseb osleparil je, kakor je dogajala preiskava, bankir Willmart v Bruselju. Poneveril jim je približno 4.000.000 frankov.

Obsojeni vitez. Ker je ponarejal menice, je bil obsojen bivši ravatelj Avstro-ogrskih banke v Sobotišču na Ogrskem, Ljudevit vitez d'Elvert, v osem mesečni zapor.

— Slučaji kolere so se prigodili na Ogrskem: v mestu Pančova in v Kis-Magyar; na Hrvaškem in v Slavoniji: v Davorju, v mestu Brod in v Novski; v Bosni: v mestu Brod.

Velikanski požar v St. Louisu. Velikanski požar divja od 20. t. m. v Louisu v Severni Ameriki. Kljub rešilnim delom ognjegašcev iz mesta in okolice se doslej še ni posrečilo omejiti požar, ker razširja veter plamene preko posameznih delov mesta. Velika skladišča žita so popolnoma pogorela. Tudi dva železniška kolodvora sta popolnoma pogorela, pri čemur je postalo žrtev plamena tudi mnogo blaga. Ponesrečilo se je več otrok. V hišah, ki so pričele goriti, je nastala grozna panika ter so bežeči ljudje pohodili v gnječi več žrta in otrok. Doslej povzročena škoda znaša že kakih 5 milijonov kron.

Zadnji teden! Srečkanje
že jutrajšnjem 25. oktobra 1913

loterija 3138

Jadranske razstave

Glavni dobitnik v vrednosti K 100.000, ki se na željo izplača tudi v gotovini.

Vsi dobitniki vredni K 200.000.

Srečke po 1 krono se dobe povsod.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 23. oktobra 1913.

Pšenica za april 1914.	11 29
Rž april 1914	8 83
Oves april 1914	7 39
Koruzna za maj 1914	6 27

Steckenpferd- 961
lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznalic. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar I. klr. odd. dež. boln.

Modni salon

Stuchly - Maschke

Ljubljana, Židovska ulica št. 3

prilagoča vsakovrstno moderno nakitene klobuke in športne čepice za dame in deklice. 3271 3 Cene nizke.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Dr. E. GALLATIA

ne ordinira od 23. okt. do preklica.

3277

Sprejme se priden

kravar

ki je tudi lahko oženjen brez otrok. — Nastop takoj. Ivan Ogrin, Laverca. 3266

ORGANIST

cecilijanec, oženjen, z dobrimi spricavali, izučen rokodelce, želi službo premeniti; je tudi pripravljen poleg organista prevzeti službo pismonoše ali kaj podobnega. Naslov pove iz prijaznosti uprava lista pod št. 3272.

MLIN

na šest tečajev ob stalni vodi, zraven tudi nekaj njiv, se prodaja. Pojasnila daje lastnik Franc Glavan, mlinar Malo Globoko št. 10, p. Zagradec-Fužine na Dolenskem. 3276

3275 Povodom naše
preselitve v Gorico
izrekamo vsem našim znancom
srčne pozdrave!

Rodbina Andolšek-ova
Gorica, via Luigia 46.

V najem se odda takoj dvoje prijaznih meblovanih

= sob =

na dvorišče s posebnim vhodom mirni stranki brez otrok na Turjaškem trgu 5, II. nadstropje. (Event. tudi brez pohištva.) 3236 3

2 mesečni sobi
s posebnim vhodom
se takoj oddasti v Križevniški ulici št. 5, II. nadstropje. 3255

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Rla-mazilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12.160 Ogrsko

"ZENIT"

Tovarne za Asbestškrilj „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk
dobavljajo najboljši in najcenejši
krovski materijal.
Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana.
Dunajska cesta 73. 249

V trajno delo se sprejme mlad in pošten
čevljarjski pomočnik
Nastopi lahko takoj. — Ivan Ramovš,
Moste pri Ljubljani št. 43. 3252 3

Šolska mladina
dobi
izgotovljene obleke
suknje in pelerine
v veliki izbiri po zanesljivo
nizkih cenah v znani trgovini
„Pri Škofu“
Ljubljana
Pred Skofijo št. 3
(zraven Škofije). 3222

Gospodična

iz poštene hiše želi službo v pisarni, prodajalni ali kje drugje. Izkušnja ima iz trgovskega tečaja. — Natančnejše pove Cecilija Cuderman, Podgoro št. 11, pošta št. Vid nad Ljubljano. 3213

Zahvala in naznanilo!

Sl. občinstvu v Ljubljani in na deželi
uljudno naznanjam, da sem svojo lekarno

„Pri zlatem orlu“

v Ljubljani, Jurčičev trg 2 oddal gospodu
mag. ph. Vinko Procházka.

Zahvaljujem se za uso dosedanje naklonjenosti in prosim isto ohraniti tudi mojemu nasledniku.

U Ljubljani, dne 22. oktobra 1913.

Mag. ph. Josip Čižmár

Naznanilo prevzetja lekarne!

S tem uljudno naznanjam, da sem od
gospoda mag. ph. Josipa Čižmárja prevzel
lekarno

„Pri zlatem orlu“

v Ljubljani, Jurčičev trg 2, ter se priporočam slavnemu občinstvu za blagovoljno naklonjenost z zagotovilom vestne postrežbe.

U Ljubljani, dne 22. oktobra 1913.

Mag. ph. Vinko Procházka.

Štajerske novice.

Š **Pobratimstvo liberalcev in nemškutarjev.** Ribnica na Pohorju, 21. okt.: V »Narodnem Listu« je izšel napad na našo ravnokar ustanovljeno mladinsko organizacijo, kateri je skoraj dobesedno enak dopisu v »Štajercu«. Ne izplača se odgovarjati na laži, nagromadene v obeh dopisih, ker se vse smeje in občuduje bujno domišljijo nasprotnikov naše organizacije. Samo eno vprašanje stavimo voditeljem Nar. stranke: Ali upate utrditi slovenstvo pri nas s tem, da napadate slovenske organizacije v »Narodnem Listu« in »Štajercu«? Če bodo zopet kedaj kake volitve neugodno izpadle za Slovence, bodo »klerikalci« krivi, medtem ko liberalce, ki gredo roko v roki v boju zoper slovenske organizacije z štajercijanci, ne bo zadela nobena krivda. Kaj porečete k temu, g. »narodnjak« J. Zabovnik?

Š **Klerikalna hvaležnost.** Iz Zalca: Naš trg torej dobi vsled zaslug poslanca Slov. Kmečke Zveze slovensko meščansko šolo. Kdo bi si mislil, da bodo poslanci dr. Korošec, dr. Benkovič in tovariši na znane napade liberalcev odgovorili s tem, da preskrbijo trgu Zalec prvo slovensko meščansko šolo! Sedaj se vidi, kako prav so imeli oni naši mučje, ki so se z vso vno potegovali za izvolitev dr. Korošca državnim poslancem. Ako Savinjska dolina ne bi imela dr. Korošca za svojega poslanca in bi bila raje izvolila Robleka ali kakega celjskega liberalca, smemo skoro z gotovostjo trditi, da naš Zalec ne bi dobil meščanske šole. Naši poslanci so sedaj zopet pokazali, da jih pri njihovem delovanju ne vodi strankarska zavist, kakor liberalce, ampak njim je prvo načelo, da koristijo narodu in svojim volilcem.

Š **Liberalni in nemškutarski gnjev proti Marijinim družbam** in drugim mladinskim organizacijam naše stranke. Zadnji čas se je ustanovilo več novih mladinskih organizacij, ki stojijo pod okriljem S. K. S. Z., tako n. pr.: pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Ribnici na Pohorju, št. Lovrencu itd. Dosedaj so liberalci in nemškutarski nekako prezirali ustanavljanje teh mladinskih organizacij, a zadnji čas je v liberalnem in nemškutarskem časopisu nastala cela vojska proti Marijinim družbam, dekliškim in mladeniškim zvezam ter Orlom. »Slovenski Narod«, »Štajerc«, »Marburger Zeitung« in seveda tudi celjski jetični »Narodni List« se kar kosajo v napadih na te naše organizacije. (Glej članke in dopise v teh listih zadnje tedne!) Odkod to? Liberalci in nemškutarski se bojuje, da bi mi z našo organizacijo spravili mladino v naš tabor in s tem na pot poštenega, čednostnega življenja! Liberalci in z njim zvezani nemškutarski pa bi radi, da bi postali iz slovenske mladine sami šnopsarji, pijanci ter taki, ki jim je vera in narod deveta briga. Mladina, le v naš tabor!

Š **Med liberalnimi požarnimi bramborci.** Iz Zalca v Sav. dolini: Prvi brambovec: »To je pa res preneumno, da je naš načelnik Eduard, ki je vendar tak korenjak, moral bežati pred Emerikom. Saj nas mora biti sram vse skupaj.« — Drugi brambovec: »Ne bodi neumen! Kaj nas bo sram! Mnogo jih je v trgu, ki pravijo, da je sedaj vsaj naglost prišla v Eduardove noge, da bomo v prihodnje hitreje pripravljeni za gasit, če bo kje nastal požar. Saj se že cel svet smeje naši počasnosti.« — Prvi brambovec: »Saj res; če bi Eduard vsakokrat tako naglo tekel alarmirat požarno brambo, kakor je tekel pred Emerikom, bi v celi Savinjski dolini ogenj ne napravil nobene škode!«

Š **Liberalna skrb za učiteljstvo.** Ko so imeli naši liberalci v zvezi z Nemci večino v kranjskem deželnem zboru, niso hoteli učiteljem urediti plač. Sedaj, ko so brez moči, so polni ljubezni do njih. Naša stranka bo tudi to vprašanje uredila, ne z besedami, ampak z dejanji. Tudi na Štajerskem je slovenska liberalna stranka ves čas njenega obstanka krošnjarila z ljubeznijo in skrbjo do učiteljstva, ko pa je bila v zadnjem zasedanju štajerskega deželnega zbora regulacija učiteljskih plač na dnevnem redu, ni bil liberalni voditelj dr. Kukovec niti pri posvetovanju niti pri glasovanju navzoč. Poslanci S. L. S. pa so bili vsi na svojem mestu in njih načelnik dr. Korošec je govoril v prilog učiteljstva.

Š **Po akademsko.** V soboto, dne 11. t. m., je priredila podravska podružnica »Prosvete« v mariborskem »Narodnem domu« koncert. O prireditvi sami se ne izplača poročati, ker je bila udeležba in priredba ter posamezna izvajanja po zadržanju liberalcev samih skrajno »pod ničlo«. Pa o tem nečemo

delati ubogim liberalcem težkega srca. Konstatirati hočemo samo, da so se za nameček celi akademsko - frakarski prireditvi gg. liberalci ob koncu — stopili. Padale so od več strani klobute. Naj bo tudi to brez komentarja, saj so baje tudi liberalni akademiki podvrženi slabostim navadnega grešnega zemljana.

Š **Smrtna kosa.** Pri Sv. Trojici v Slov. goricah je umrl veleč. g. Anton Kocuvan, bivši župnik v Lembahu nad Mariborom. Zadnje dni svoje boleznije je preživel pri svoji sestri pri Sv. Trojici v Slov. goricah. R. I. P.

Š **Učitelj — urednik šnopsarskega glasila — »Štajerca«.** Iz Ptuj: Urednik »Štajerca« Linhart je torej poslan na dopust, s katerega se ne vrne več. Urednik listu bo odslej nemški učitelj v Ptuj Kramberger. Dosedaj še so nemškutarji najemali za urednike osebe, ki so bile vsaj slovenskega rodu, odslej bodo uredniki pristni Nemci. Nemškutarjem želimo dober tek za hrano, ki bo jim jo kahal nemški učitelj. — Naknadno izvemo, da je Linhart letos zadnji gost v Rogoških toplicah. Tam si pere svojo šnopsarsko dušo.

Š **Užaljeni Wastian.** Wastian je odložil vse mandate državnoborskih odsekov. Blamaže, ki mu jo je napravil odločni dr. Groß, očitno še ne more preboleti. Je pač križ, če silijo kratkovidni mariborski špisarji svojega poslanca, da preobrača politične kozolce, mesto da bi si z oportunistično politiko gladil pot k vladnim jaslom. Wastian nima sreče, kot jo je imel Derschatta.

Š **Celje.** Sraka je videla svoje uboštvo in začela nabirati pavovo perje, da se z njim odiči. V nedeljo, dne 21. t. m. bo imel liberalni general brez armade dr. Kukovec v Zalcu javen shod, na katerem bo govoril o — pomenu meščanske šole. Zdaj ko so naši poslanci priporili, ne ozirajoč se na kako strankarstvo, slovensko meščansko šolo za Savinjsko dolino, je začel šele liberalni general razmišljati o pomenu meščanskih šol. Od resnosti do smešnosti je res samo en korak!

Š **Kompanjoni.** Liberalni in nemškutarski časnikiarski mob, na čelu mu protestantovsko - nacionalna »Marburger Zeitung«, prinašajo zlobno zavito in potvarjeno poročilo o sodnijski obravnavi Pišek—Lobnik, ki se je vršila dne 21. t. m. v Mariboru. Kaj je na vsej liberalni in nemškutarski pisavi resnice? Iz za zadnjih občinskih volitev v Orehovi-Hotinji vasi pri Mariboru, kjer so združeni liberalci in nemškutarji hoteli strmoglaviti gospoda Pišeka kot župana, a se jim ni posrečilo, so se navahili ti ljudje, katerim stoji na čelu nek Lobnik, na Pišeka z obrekovanjem. Dasiravno je Pišek, kakor znano, mirna duša, vendar je radi obilice nesramnih osebnih napadov moral vložiti proti grdim obrekovalcem tožbo. Pišekovim protivnikom je priskočil takoj ves mariborski tabor na pomoč. Advokat dr. Kren je skrpupal neko vlogo kot dokaz resnice glede na Pišekovo tožbo. A ta dokaz resnice se je ponesrečil. Da bi se blamaže vsaj začasno rešili, so najeli Pišekovi nasprotniki »Marburgeričnega« urednika Johna in »Danovega« poročevalca Skvarčo, da se v teh listih oblati čast našega Pišeka. Obravnava še ni končana, ker bo še zaslišanih več prič.

Š **Mesto Brežice v slovenskih rokah.** Vendar enkrat? Da! Kako? Čujte: za župana je zdaj izvoljen Znidaršič, za podžupana bivši član slovenskega visokošolskega društva »Triglava« in dozdani župan Faleschini, svetovalci pa so: dr. Janež, Cehnar in Druškovič. Res je sicer, da so to sedaj sami — Nemci, a kakšni, to povedo njih imena! Ali so morebiti ta slovenska imena zapeljala tudi letos nekatere nespametne stariše iz brežke, dobovske, zdolske in celo iz kranjskih župnij, da so, kakor slišimo, zopet tiščali z deco v nemško šolo? Zaslupljeni! Vsiljujete se Nemcem, ki se celo branijo vaših kmečkih otrok v svoji šoli. Ko je bilo v soboto blagoslovljenje nove nemške šole, je pri sledeči slovesnosti, kakor se Nemci hvalijo, neprestano čvčkala šolska mladina: »Nemški dečki — deklice smo in bodemo!« Če se vaši otroci nauče sramovati svojega materinega jezika, se bodo sramovali tudi matere in očeta! Tako sami pogubljate svojo deco s tem izdajalskim početjem ter zakrivite, da zaostanejo vaši otroci za drugimi; ali ni največja neumnost dati otroka iz brežke okoliške petrazrednice ali n. pr. dobovske šestrazrednice v nemško štirirazrednico, kjer pa slovenski otroci itak redko pridejo čez drugi ali tretji razred? Veliko odgovornost si nalagajo taki stariši, ker škodujejo svoji deci, svojemu narodu pa delajo sramoto.

Š **Shod Jugoslovanske Strokovne Zveze** bo prihodnjo nedeljo, dne 26. t.

mes., ob pol 5. uri popoldne v Novi vasi pri št. Jurju ob južni žel. Govorita urednik Žebot iz Maribora in odvetniški koncipient dr. Andrej Vebler iz Celja.

Š **Iz poštne službe.** Poštna oficijantinja Angelika Kokal v Ernovžu je imenovana za poštarico I. činovnega razreda v Marjinem dvoru, poštna pripravnica Marija Lex za oficijantnjo I. razreda za Alt-Aussee in pripravnica Avgusta Romavh za oficijantnjo v Radgoni. Aspirantinja Ljudmila Petrovar je imenovana za pošto oficijantnjo za Ljutomer. Nadpoštar v Brežicah Julij Burgholzer je premeščen na lastno prošnjo v Murau; na njegovo mesto v Brežice pride Štefan Kastelitz ob Dravi na Koroškem.

Š **Pragersko.** Proti onim uslužbenecem južne železnice, ki so povodom katoliškega shoda v Ljubljani napadli vračajoče se Orle, se je uvedla disciplinarna preiskava na podlagi podatkov, ki so bili svoječasno objavljeni v našem listu.

Š **Trojna poroka iz ene hiše** se je sklenila v Breznem v pričo najodličnejših svatov ob udeležbi skoraj cele fare. Oženil se je vrli krščanski in narodni »flosar« Martin Sebastian s kmečko mladenko Miciko Stopajnik; ženinovi sestri Lucija in Marija pa sta se omožili z rudarjem Filipom Sattler, oziroma s tesarjem Jakobom Stopojnik. Vse tri neveste iz Marijine družbe so po vsej pravici v zgled in posnemo tovarišicam. Vsi trije ženini so istotako vzgledni, neomadeževani in varčni Slovenci. Oboji so imeli prelep vzor pridnosti in pobožnosti na svojih stariših. Vsem trem parom: Obilo sreče!

Š **Regulacija Save pri Brežicah.** Deželni poslanci dr. Benkovič, dr. Jankovič in baron Moscon so osebno intervenirali pri c. kr. namestniku grofu Claryju in mu obrazložili obširno vse pritožbe prebivalcev v občinah Mostec, Mihalovec in Ločev pod Brežicami. Namestnik se je živo zanimal za opisane mu razmere in obljubil, da bo odredil, da se odškoduje posestnike in se zviša cesta v Mostecu.

Š **Samoumorilec.** Posestnik Jožef Postat v Gomilici pri Lipnici si je v noči dne 21. t. m. zadal z ostrim nožem sedem bodljajev v prsa. Že v ponedeljek se je hotel s puško in potem z revolverjem ustreliti. Možu se je omračil um, ker ga je preveč rad — srkal. Dvomi se, da bi okrevail. — V Wolfsbergu si je babica Marija Schütz prerezala vrat z ostro britvijo. Bila je kmalu mrtva. Tudi tej se je omračil um.

Š **Huda sumnja.** Sodarski mojster in posestnik Alojz Deutschmann v Strassu pri Spielfeldu je osumljen, da je dal njegovi dne 2. avgusta t. l. nemadoma umrli ženi Amaliji strupa, da se je je znebil. Ljudje so takoj po ženinovi smrti razširjali govorice, da je Deutschmann svojo ženo zastrupil, in ko so te govorice postale zadnji čas preglasne, se je zganila tudi žandarmenja in je celo zadevo začela preiskovati. Preiskava je dognala, da govo-

rice niso prazne ter so radi tega sodarskega mojstra Deutschmanna, ki je bil zvest član štraske »Südmarke«, aretirali. Truplo Amalije Deutschmann so dne 22. t. mes. izgrebli in po sodnih zdravniških secirali in preiskali. — O uspehu bomo poročali. Govori se, da tudi dve prejšnji ženi niste umrli naravne smrti.

Š **Begunci.** Od 3. poljskega havbičnega polka v Mariboru je dezertiral topničar Makso Lah, doma iz Strassa pri Spielfeldu. Od 3. gorskega topničarskega polka v Beljaku pa sta zbežala topničar Luka Orešnik, doma iz Topolšice v soštanjskem okraju, in častniški sluga Jožef Meister, doma iz Petersdorfa pri Murauju na Gornjem Štajerskem.

Š **Tifus** (legar) se je pojavil v okolici Čreskova in Socka v župniji Nova cerkev pri Celju. Politična oblast se še do sedaj ni zmenila za to, dasiravno se bolezen leto za leto ponavlja v tej okolici.

Š **Bela žena.** Pri Sv. Križu nad Mariborom je umrla dne 17. t. m. vrta slovenska kmetica Liza Waldhuber, podomače Ilgička. — V Kapeli pri Radincih pa je prominula 38letna Marjeta Fekonja.

Š **Šestletno deklico ustrelil.** 19. t. mes. dopoldne sta pustila zakonska Fr. in Marija Mlinar v Podgorju pri Velenju svoja dva otroka, 11letnega Viktorja in šestletno Marijo sama doma. Ko sta stariša odšla, je prišel k imenovanima otrokoma 10letni sosedov sin Rafael Kostnik. Ko je šel Viktor Mlinar iskat v podstrešje kruha, mu je sledil tudi Rafael Kostnik, ki pa ni odšel takoj iz podstrešja, temveč je stikal po kotih, dokler ni našel skrite puške, ki je bila nabasana. Napel je petelina in ustrelil v vežo, kjer je ravno stala šestletna deklica. Preplašen vsled strela je hitel Viktor, ki je ravno narezal kruh, v vežo, kjer je našel svojo sestro v krvi na tleh. Rafael Kostnik je zbežal. Težko ranjeno deklico so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je po par urah že umrla. Otrokov oče pa se bo moral zagovarjati pred sodnijo, ker ni orožja varno shranil.

Š **Zrakoplovstvo na štajerskem.** V nedeljo je v Mariboru krstilo štajersko zrakoplovno društvo svoj novi zrakoplov na ime »Steiermark«. Po svečanem krstu so spustili zrakoplov s petimi osebami v zrak. Vožnjo zrakoplova so zasledovali z avtomobili. Zrakoplov se je spustil na zemljo 20 km severno od Maribora.

Zlate svetiljke: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Zamaške

iz probkovine za steklenice in sode v vseh velikostih in kakovostih za vinotirče, pivovarne, založnike piva, izdelovalce likerjev, lekar-narje, drogist, mineralne vrelce in spec. trgovine izdeluje trdka

Jelačin & Ko., Ljubljana.

Edino domače podjetje te stroke na jugu monarhije. — Električni obrat. — Direktni uvoz probkovine iz Španije in Portugalske. — Zahtevajte cenik in vzorce! — Zaloga raznovrstnih stajalovih kapsljev za steklenice. 3196 12-1

Moderne krasne bluže

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, ple-tene jope, vse v največji izbiri po zelo ugodnih cenah

3028

v modni in športni trgovini

P. MAGDIČ, LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.